

17 APR 2013

Justis- og beredskapsdepartementet
Sivilavdelingen
Postboks 8005 Dep,
0030 Oslo

Høringsuttalelse om rapport «Avhør av særlige sårbare personer i straffesaker»

Norsk Kriसेnterforbund er svært fornøyd med at departementet nå setter fokus på situasjonen rundt avhør av særlig sårbare personer. Det har lenge vært kjent at dagens ordning har store mangler. Vi har blant annet sett mange eksempler på at tidsfrister ikke overholdes, hvilket utgjør en tilleggsbelastning for alle som er involvert i saken.

Arbeidsgruppen leverer etter vårt syn en meget grundig rapport der forslag til nye regler drøftes opp mot dagens ordning. Generelt kan vi si at Norsk Kriसेnterforbund støtter arbeidsgruppens forslag. Vi vil allikevel trekke frem noen momenter som vi mener er svært viktige.

Hvem skal avhøres?

Vi støtter arbeidsgruppens forslag om hvilke grupper som skal omfattes av tilrettelagt avhørsmodell, inkludert forslaget om utvidelse av rett til bistandsadvokat til også å omfatte overtredelser av straffeloven §§ 227 - 229. Vi er videre svært glade for at familievoldssaker sidestilles med sedelighetssaker. Saker der barn utsettes for vold, direkte eller indirekte, har mange likhetstrekk med sedelighetssaker der overgrep forekommer i nær familie. Nærhet til voldsutøver samt skam og skyld knyttet til voldssituasjonen gjør det vanskelig for barn å fortelle. Norsk Kriसेnterforbund er derfor svært fornøyd med at denne gruppen sikres den samme tilrettelagte avhørssituasjonen som barn utsatt for seksuelle overgrep. Vi er også tilfreds med at arbeidsgruppen åpner for at denne avhørsmodellen kan bli brukt i saker overfor voksne fornærmede eller vitner som tilhører særlig sårbare grupper.

Tidspunkt for når bistandsadvokat kobles inn i saker berøres ikke spesielt i denne rapporten, men erfaringer som kriसेntrene har gjort seg tyder på at bistandsadvokat ofte kobles inn noe sent. Stiftelsen Hamar Kriसेnter sier i en kommentar til rapporten at av hensyn til barnas behov for informasjon og forutsigbarhet burde bistandsadvokaten kobles inn i saken tidlig; «Vår erfaring er at advokatene er gode på forklaring og informasjon til barna når de først kommer på banen».

Stedet for avhørene

Arbeidsgruppen foreslår at alle avhør etter § 2 første og andre ledd skal legges til et barnehus. I følge rapporten skal det sikre en optimal avhørssituasjon der det ikke tas hensyn til økonomiske eller andre utenforliggende forhold.

Statens Barnehus er et godt tiltak og er etter vår oppfatning svært godt egnet som ramme for denne type avhør. Dersom det gjøres obligatorisk at avhørene skal gjennomføres på barnehus, er det imidlertid viktig at utbyggingen av barnehusene fortsetter. Det er stor avstand til nærmeste barnehus på de fleste stedene i landet.

[Len debattartikkel i Svenska Dagbladet](#) tidligere i år etterlyser psykoterapeut Börje Svensson ved Pojkmottagningen i Stockholm et mer fleksibelt og barnevennlig regelverk. I Sverige, der det bare er fire barnehus, tvinges barn ofte å reise langt. Svensson er også opptatt av at alt for mange tillates å være til stede i det såkalte «medhøringsrummet». Det siste har for øvrig også arbeidsgruppen vært opptatt av når de har ønsket å regulere hvilke grupper som skal kunne følge avhøret jf forskriftens § 8.

Samtidig som man i Norge foreslår at barnehusene skal gjøres til obligatorisk avhørssted for saker etter § 2 første og andre ledd, argumenterer Börje Svensson for en fleksibilitet i det svenske regelverket som eksempelvis tillater at avhørene gjøres i omgivelser som er kjente og trygge for barnet. I innlegget utfordrer han myndighetene til å nedsette en arbeidsgruppe som kunne se på alternative forhørsmetoder som er tilstrekkelig skånsomme for barn samtidig som rettssikkerheten ivaretas.

Frister for avhør samt ansvarlig avhørsmyndighet

Norsk Kriesesenterforbund er tilfred med at det foreslås klare frister for tidspunkt for første avhør. Av erfaring vet vi at dagens frist på to uker ofte overskrides og at årsaken til dette ofte ligger i manglende kapasitet hos politiet.

Arbeidsgruppen foreslår at ansvaret for tilrettelagte avhør flyttes fra domstolen til politiet. Dersom politiet sikres tilstrekkelig ressurser til å ivareta de nye oppgavene, støtter Norsk Kriesesenterforbund dette forslaget. Vi støtter også kravet om spesialkompetanse hos de som skal gjennomføre avhørene. Det er viktig og nødvendig at det settes krav til oppdatering av kompetansen etter en viss tid. Dette vil sikre at de som gjennomfører avhørene utvikler sin kompetanse i takt med ny forskning på området.

Vi registrerer at arbeidsgruppen velger å ikke knytte kompetansekrav til avhørsleder, men at man kommer med en generell tilrådning om spesialkompetanse. Norsk Kriesesenterforbund mener det er svært viktig at avhørsleder som er ansvarlig for planlegging, gjennomføring og oppfølging av denne typen avhør, innehar tilstrekkelig og oppdatert kunnskap om målgruppen. Vi mener derfor at krav til kompetanse og oppdatering også bør omfatte avhørsleder.

Sarpsborg, 16. april 2013

Vennlig hilsen

Norsk Kriesesenterforbund

Wenche Holmberg Nielsen

daglig leder